

Produktark: Nasjonalt grunnkart for arealanalyse (Testversjon 2)

BESKRIVELSE

Nasjonalt grunnkart for arealanalyse er tilgjengelig som Testversjon 2. Grunnkartet er utviklet i samarbeid mellom NIBIO, SSB, Kartverket og Miljødirektoratet, og er ment som et felles datagrunnlag for ulike typer arealanalyser.

Datasettet bygger på eksisterende data fra det offentlige kartgrunnlaget (DOK), som viser arealressurs- og arealbruksdata, og innebærer ingen nykartlegging. Kildedata som er brukt i denne versjonen var oppdatert per 01.01.2024. I tillegg til arealressurs- og arealbruksdata er det lagt inn økosysteminformasjon i henhold til Eurostats klassifikasjonssystem. Grunnkartet kan kobles med andre datakilder, som for eksempel arealplaner, og benyttes som grunnlag for ulike typer arealanalyser og arealregnskap.

Les mer om metode og bruk av Grunnkartet i rapporten "Grunnkart for bruk i arealregnskap" (<https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/3120510>)

Alle endringer som er implementert i Testversjon 2 er samlet i rapporten (<https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/3185743>)

Det vil publiseres en egen rapport med alle innspill og tilbakemeldinger knyttet til Testversjon 2 når alle brukermøter og vurderinger er gjennomført.

Alle tilbakemeldinger til Testversjon 1 er samlet i

rapporten, Grunnkart for bruk i arealregnskap - Tilbakemeldinger, vurderinger og anbefalinger (<https://www.kartverket.no/globalassets/forskning-og-utvikling/rapporter/rapport-grunnkart-for-bruk-i-arealregnskap-tilbakemeldinger-vurderinger-og-anbefalinger-2.pdf>).

Grunnkartet kan lastes ned kommunevis for Norge digitalt-parter. WMS-tjenesten er åpen og kan benyttes for innsyn av alle.

Alle samarbeidspartene i prosjektet kan kontaktes ved tilbakemeldinger og/eller spørsmål.

For generelle spørsmål og spørsmål til metode: gisdrift@nibio.no

For spørsmål knyttet til Arealbruk: margrete.steinnes@ssb.no

For spørsmål knyttet til Arealdekke: gisdrift@nibio.no

For spørsmål knyttet til Økosystemtype: ellen.arneberg@miljodir.no

FORMÅL/BRUKSOMRÅDE

Nasjonalt grunnkart for arealanalyse er en sammenstilling av grunnleggende datasett som danner basis for ulike typer arealregnskap. Formålet er å tilrettelegge data for kommunal og regional forvaltning, slik at blant annet kostnadskrevende dobbeltarbeid unngås. Et felles kartgrunnlag gjør det også enklere å sammenligne arealregnskap på tvers av sektorer. Dette gir kommuner og fylker, sammen med rådgivende firmaer, mulighet til å fokusere på å tilrettelegge supplerende temadata for å lage sektorspesifikke regnskap.

Grunnkartet kan testes som grunnlag for etablering av arealregnskap, og kan suppleres med spesifikke data tilpasset ulike regnskapsformål, slik som kommuneplaner, miljødata eller jordegenskaper.

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) publiserte i

2023 en veileder for arealregnskap i kommunene, som gir oversikt over relevante datakilder og metoder. Når en endelig årsversjon av Grunnkartet er klart til drift, vil det kunne supplere og delvis erstatte datakildene som er nevnt i denne veilederen. For andre typer arealregnskap må det utvikles egne metoder med tilhørende veiledere.

EIER/KONTAKTPERSON

Statistisk sentralbyrå

Datateknisk: NIBIO, gisdrift@nibio.no

Fagekspert: Miljødirektoratet og SSB - post@miljodir.no eller, margrete.steinnes@ssb.no

DATASETTOPPLØSNING

UTSTREKNINGSINFORMASJON

Utstrekningsbeskrivelse

Arealregnskap

KILDER OG METODE

Arbeidet med Nasjonalt grunnkart for arealanalyse startet i 2023 som et samarbeid mellom NIBIO, SSB, Kartverket og Miljødirektoratet. Arbeidet med å etablere Grunnkartet tok utgangspunkt i metoder og datagrunnlag som allerede benyttes i arbeidet med den offentlige arealbruks- og arealressursstatistikken. Dette grunnlaget er ytterligere beriket ved å tilføre data fra andre offentlige kartdatabaser og registre, samt tilføre datasettet en økosystemkoding.

Testversjon 1 av Grunnkartet ble publisert i februar 2024. Våren 2024 ble det gjennomført brukerdiallog gjennom møter med utvalgte brukere og spørreskjemaer. Tilbakemeldingene pekte på behov for retting av topologifeil, tematiske avklaringer og bedre brukerveiledning.

Testversjon 1 inneholdt følgende egenskaper: Arealdekke, Arealbruk, Økosystemklasse, Grøntandel, Areal og Kommunenummer.

I arbeidet med Testversjon 2 har fokuset vært å lage et mer ryddig, enklere og mer intuitivt kart. Det er blant annet arbeidet med tematiske problemstillinger rundt nomenklaturen for arealdekke og arealbruk, og det er foretatt en mer systematisk topologi- og geometrirydding. I tillegg er det inkludert arealbruk i hav.

Testversjon 2 ble publisert 1. april 2025, og inkluderer forbedringer basert på tilbakemeldingene etter Testversjon 1.

Ny periode med brukerinvolvering ble gjennomført våren 2025. Innspillene vurderes og eventuelle endringer implementeres frem mot en standardisert årsversjon, som er planlagt publisert i desember 2025. Målet er at Grunnkartet skal oppdateres årlig, og videreutvikles og forvaltes innenfor rammene av det nasjonale geodatasamarbeidet.

Testversjon 2 inneholder følgende egenskaper:

Arealdekke, Arealbruk, Økosystemklasse, Areal, Kommunenummer, Kilde, Treslag, Grunnforhold og Arealbruk i hav (stedfast og ikke-stedfast).

Tematiske detaljer

Arealdekke baseres på klassifikasjonen av arealressurs i FKB-AR5, med tilleggsinformasjon om skog og snaumark. I Testversjon 2 er dette temaet oppdelt i fire temalag; arealdekke, treslag, skogbonitet og grunnforhold. Kodingen skal være gjenkjennbar for brukere som kjenner AR5-typologien, men med noen avvik og endringer.

Arealbruksklassifikasjonen baseres på SSB-arealbruk, slik den er tilgjengelig på Geonorge. En grov inndeling av arealbruken på land er gitt i arealbruk_hovedklasse, mens en mer fininndelt klassifisering finnes i arealbruk_underklasse. Nytt i testversjon 2 er at kildedata for hvert polygon er inkludert, noe som kan gi bedre innsikt i datakvalitet og gjør det enklere å spore og rette feil. Arealbruk er gitt for bebygde og opparbeida arealer, men for ubebygde områder vil disse kolonnene være blanke.

Arealbruk i hav er nytt i Testversjon 2, og vises i to kolonner. HavArealbrukStedbundet viser installasjoner, og annen klart stedbundet aktivitet, mens HavFiskeriBruk viser områder der det foregår fiske. De to kolonnene kan ansees som en smakebit på hvordan arealbruk i hav kan framstilles, og det vil være viktig å få brukernes tilbakemeldinger på disse.

Økosystemklassifikasjonen følger, så langt det er mulig, Eurostats anbefalte klassifikasjon (3 nivåer). I bebygde

områder følges den til nivå 3 så langt det har latt seg gjøre. Miljødirektoratet, med bistand fra NINA, har tilordnet Eurostat-klasser til kombinasjoner av arealdekke, arealbruk, treslag, grunnforhold, bonitet og kysttilhørighet. Som hovedregel overstyrer arealbruk arealdekke ved konflikt.

Eurostats økosystemklassifisering er beskrevet i NIBIO rapport 9 (143) 2023 «Hovedøkosystemkart for Norge»
<https://hdl.handle.net/11250/3106442>

- - -

AJOURFØRING OG OPPDATERING

Årlig

Status

Under arbeid

LEVERANSEBESKRIVELSE

Format (versjon)

FGDB

GML

Projeksjoner

- EPSG:25832
- EPSG:25833
- EPSG:25835
- EPSG:4258

Tilgangsrestriksjoner

Norge digitalt begrenset

Lisens: [No conditions apply to access and use](#)

Tjeneste:

<https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/c7dc425b-60cd-42f7-a84e-202c7d7b912a>

LENKER

[Link til metadata i Geonorge](#)

[Link til tegnregler](#)

[Link til produktside](#)